

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín
se sídlem Komenského 607/3, 737 01 Český Těšín

č.j.: SZŘ 130/2016

V Českém Těšíně dne 1. 9. 2016

Organizační směrnice č. 3/2016

Školní vzdělávací program

školní družiny

Účinnost: 1. 9. 2016

Tímto se zároveň zrušuje Organizační směrnice č. 3/ 2011 č. j.: Ř151/2011 Školní vzdělávací program školní družiny ze dne 1. 9. 2011

Mgr. Michal Nešporek, ředitel

1 Školní vzdělávací program školní družiny

1.1 Úvod – vymezení ŠVP, zřízení školní družiny a místa pro poskytování zájmového vzdělávání

- a) Školní vzdělávací program školní družiny je zpracován v souladu s ustanovením § 5 odst. 2) zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon).
- b) Školní družina je zřízena v souladu s ustanovením § 111 odst.1) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon) a na základě Zřizovací listiny příspěvkové organizace města Český Těšín ze dne 19.10.2009, ve znění pozdějších dodatků.
- c) Činnost družiny, účastníci činnosti družiny a organizace činnosti družiny je upravena §8, §9 a §10 vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
- d) Místa pro poskytování školských služeb ve školní družině jsou vymezena v organizaci dle školského rejstříku následovně.
Komenského 1910, 73701 Český Těšín
Slovenská 1, 73701 Český Těšín - Svibice
Albrechtická 84, 735 62 Český Těšín –Stanislavice

1.2 Formy a délka zájmového vzdělávání

- e) Činnost družiny je uskutečňována následujícími formami:
 - pravidelnou výchovně-vzdělávací činností včetně výchovných činností spojených se stravováním účastníků školní družiny a zájmovou činností (zpravidla denní forma),
 - příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností nespojenou s pobytem mimo místo, kde sídlí pracoviště školní družiny,
 - využitím otevřené nabídky spontánních činností (příležitostně, zejm. o školních prázdninách).
- f) Délka zájmového vzdělávání může být pro každého účastníka zájmového vzdělávání různá. Účastníkem zájmového vzdělávání může být pouze žák základní školy, jenž plní povinnou školní docházku, a to ve smyslu ustn. §36 odst.1) zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon)
- g) Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách. Po projednání se zřizovatelem může ředitel školy činnost družiny přerušit v době školních prázdnin (viz. vyhl. č.16/2004 Sb., o organizaci školního roku, ve znění pozdějších předpisů). O přerušení činnosti školní družiny jsou předem informováni zákonní zástupci účastníků družiny.

1.3 Maximální kapacita školní družiny, podmínky pro přijímání, průběhu a ukončování zájmového vzdělávání ve školní družině, úplata za poskytování školské služby

- h) Maximální kapacita účastníků školní družiny, tj. součet všech účastníků zájmového vzdělávání pracovišť (viz. bod 1.1.d) této směrnice) je stanovena na 190 účastníků.
- i) Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. K pravidelné denní docházce mohou být přijati i žáci druhého stupně základní školy, pokud není maximální kapacita účastníků školní družiny naplněna. V případech, kdy

školní družina uskutečňuje činnosti formami příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností nespojenou s pobytem mimo místo, kde sídlí pracoviště školní družiny a využitím otevřené nabídky spontánních činností, zejména v době školních prázdnin, mohou se činností účastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do školní družiny.

Podmínky pro přijímání účastníků k pravidelné denní docházce do školní družiny jsou stanoveny následovně. Účastníci školní družiny budou přijímáni k účasti v zájmovém vzdělávání vždy na jeden školní rok. Zápis do školní družiny žáků 1. ročníků je zahájen k termínu zápisu žáků do 1. tříd základní školy pro školní rok následující, zápis do školní družiny žáků 2. – 5. ročníků bude stanoven na první den pracovního měsíce května.

Přednostně jsou přijímáni k zájmovému vzdělávání do školní družiny budoucí žáci 1. ročníků základní školy, jejichž zákonní zástupci podají přihlášku k zájmovému vzdělávání ve dni stanoveném pro zápis žáků do 1. ročníků.

V případě, kdy dojde k překročení počtu žádostí o přijetí účastníků k zájmovému vzdělávání do školní družiny ve dni stanoveném pro zápis žáků 2. – 5. ročníků, vychází ředitel školy ze zvýhodňujícího kritéria, uvedeného následovně: účastníci budou přijímáni v pořadí od nejmladšího po nejstarší do počtu volné kapacity školní družiny, kdy mladší děti mají přednost. Na zřetel bude bráno datum narození dítěte.

Na pracovišti Slovenská 1 budou navíc přednostně přijímány děti se zdravotním postižením, a to do počtu volné kapacity školní družiny, kdy dítě se zdravotním postižením má přednost.

- j) Další žádosti o účast v zájmovém vzdělávání pro nový školní rok jsou přijímány na podatelně na sekretariátu školy. O zařazení dalších účastníků do zájmového vzdělávání pro nový školní rok rozhoduje datum podání přihlášky.
- k) O počtu účastníků na jednotlivých pracovištích ve školním roce rozhoduje ředitel školy. Celkový počet účastníků nesmí překročit 190. Přihláška k zájmovému vzdělávání je volně dostupná na webových stránkách školy www.masarykovazsms-komenskeho.cz.
- l) O přijetí či nepřijetí účastníků k činnosti školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněné písemné přihlášky, její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníků družiny. Platnost písemné přihlášky (zápisního lístku) je zpravidla stanovena na jeden školní rok.
- m) Zákonný zástupce účastníka školní družiny může v průběhu školního roku odhlásit. Odhlásit lze účastníka školní družiny během školního roku ke zvolenému datu zákonným zástupcem, a to písemným oznámením zákonnými zástupci na sekretariátu školy. Formulář žádosti o vyřazení žáka ze zájmového vzdělávání je volně dostupná na webových stránkách školy.

Činnost školní družiny je poskytována účastníkům zájmového vzdělávání za úplaty. Podmínky úplaty jsou stanoveny § 11 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a Organizační směrnici 6/2014 č.j.: Ř/147/2014 ze dne 27. 11. 2014 Vnitřní předpis o úplatě za vzdělávací a školské služby, ve znění pozdějších dodatků.

1.4 Provoz školní družiny, organizace a řízení školní družiny

- n) Provoz družiny ve dnech školního vyučování

Školní družina Komenského (Komenského 1910, Český Těšín)

viz webové stránky

Internetové stránky školy: <http://www.masarykovazsms-komenskeho.cz/>

Školní družina Stanislavice (Český Těšín-Stanislavice, Albrechtická 84)

viz webové stránky

Internetové stránky školy: <http://www.masarykovazsms-komenskeho.cz/>

Školní družina Slovenská (Český Těšín-Svibice, Slovenská 1)

viz webové stránky

Internetové stránky školy: <http://www.masarykovazsms-komenskeho.cz/>

V době školních prázdnin je provoz výše uvedených školních družin v případě, kdy činnost družiny není přerušena, upraven dle nabídky činností školní družiny dle bodu 1.1. e) této směrnice.

- o) Účastníci pravidelné denní docházky do družiny se zařazují do oddělení na jednotlivých pracovištích organizace, kdy počty přítomných žáků se během dne mění v závislosti na jejich příchodech a odchodech, stanovených v dohodě se zákonnými zástupci žáků. Počty oddělení jsou stanoveny dle počtu přihlášených účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině.

Školní družina Komenského (Komenského 1910, Český Těšín)

Školní družina Stanislavice (Český Těšín-Stanislavice, Albrechtická 84)

Školní družina Slovenská (Český Těšín-Svibice, Slovenská 1)

Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků. V oddělení lze individuálně integrovat nejvýše 5 účastníků se zdravotním postižením. Počet účastníků v oddělení tvořeném pouze účastníky se zdravotním postižením je upraven §10 vyhlášky MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných a § 10 odst.3) vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů - nejvýše do počtu 6 žáků.

- p) Metodickou činnost školních družin řídí statutární zástupce ředitele školy.

Kontaktními osobami na jednotlivých pracovištích jsou vedoucí pracovníci, a to:

Školní družina Komenského (Komenského 1910, Český Těšín)

Statutární zástupce ředitele

Kontakt: Viz webové stránky

Internetové stránky školy: <http://www.masarykovazsms-komenskeho.cz/>

E-mailová adresa: info@masarykovazsms-komenskeho.cz

Školní družina Stanislavice (Český Těšín-Stanislavice, Albrechtická 84)

Vedoucí základní školy Stanislavice

Kontakt: viz webové stránky

Internetové stránky školy: <http://www.masarykovazsms-komenskeho.cz/>

E-mailová adresa: info@masarykovazsms-komenskeho.cz

Školní družina Slovenská (Český Těšín-Svibice, Slovenská 1)

Vedoucí základní školy Slovenská

Kontakt: viz webové stránky

Internetové stránky školy: <http://www.masarykovazsms-komenskeho.cz/>

E-mailová adresa: info@masarykovazsms-komenskeho.cz

1.5 Personální obsazení

- q) Činnosti ve školní družině zajišťují pedagogičtí zaměstnanci, vychovatelé. Ve školní družině na pracovišti ŠD Slovenská zajišťuje vymezené činnosti kromě vychovatelů i nepedagogický zaměstnanec, a to pracovník sociální péče. Počet vychovatelů odpovídá počtu přihlášených účastníků a počtu oddělení na jednotlivých pracovištích. Předpoklady pro výkon funkce vychovatelů školních družin jsou upraveny § 16 zák.č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kvalifikační předpoklady vychovatelé průběžně prohlubují v akreditovaných kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a samostudiem.

1.6 Prostorové a materiální podmínky

- o) Činnosti jednotlivých oddělení školní družiny na všech pracovištích jsou uskutečňovány v dostatečně velkých, světlých a převážně samostatných místnostech. Účastníci k činnostem využívají šatny, sociální zařízení, školní jídelnu (výdejnu), odborné učebny, tělocvičny a školní hřiště. V areálu školy pracoviště Komenského mají účastníci k dispozici školní hřiště a zpevněné plochy školního dvora, na pracovišti Stanislavice školní zahradu. Pracoviště Komenského a Slovenská jsou bezbariérová. Herny svým vybavením a uspořádáním odpovídají i specifickým potřebám účastníků. Poskytují dostatečný prostor k odpočinku, k samostatné intelektuální aktivitě, k různým zájmovým činnostem a hrám.
- p) Oddělení školní družiny jsou pro svou činnost vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami včetně speciálních pomůcek pro účastníky s různým druhem postižení, počítači s připojením k internetu a didaktickými programy, příruční knihovnou, časopisy, stolními hrami a hračkami, sportovním náčiním, audiovizuálními pomůckami, výtvarným a pracovním materiálem aj. Další péče o materiální vybavení sleduje doplňování a zlepšování materiálních podmínek dle potřeby, zejména pro výtvarné, poslechové a sportovní činnosti.
- q) Činnost školní družiny nabízí významný prostor pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – zdravotně postižených a mimořádně nadaných žáků. Naplňuje podmínky v oblasti organizační, personální, technické a materiální.

1.7 Charakteristika a specifická činnost školní družiny

- r) Činnostmi ve školní družině účastníci rozvíjejí své dovednosti důležité pro život ve společnosti, učí se spolupracovat a tolerovat individualitu ostatních, utvářet kladný vztah k přírodě a její ochraně. Činnosti školní družiny napomáhají v posilování osobnosti každého jedince a zároveň hrají důležitou úlohu v prevenci sociálně patologických jevů vhodným využíváním a trávením volného času. Programy činností jsou koncipovány do obecných témat a umožňují vychovatelům plánovat činnosti společně s účastníky tak, aby zaujaly a naplňovaly jejich přání a požadavky. Nabídka alternativních aktivit respektuje specifické požadavky pedagogického ovlivňování volného času. Výběr činností respektuje specifika věku, stupeň a druh zdravotního postižení, zájem, potřeby účastníků a cíle výchovy. Činnosti školní družiny zabezpečují účastníkům náplň volného času v době před a po vyučování zájmovými aktivitami spojenými s odpočinkem, rekreací, zájmovými činnostmi a zábavou, výchovně-vzdělávací činností včetně výchovných činností spojených se stravováním účastníků školní družiny ve školní jídelně (výdejně) podle zásad psychohygieny a stanoveného denního režimu.
- s) Specifikem činností školní družiny je integrace účastníků s různým stupněm zdravotního postižení. Činnosti jsou přizpůsobeny potřebám, které vyplývají ze zdravotního oslabení nebo postižení účastníka. Do oddělení školní družiny jsou začleňováni účastníci ze společensky a kulturně znevýhodněného sociálního prostředí. Zvolené výchovné postupy i celkové prostředí usnadňuje osobnostní, sociální rozvoj i integraci žáka. Pro mimořádně nadané účastníky je připravena nabídka náročnějších aktivit v individuálních i společných činnostech.

1.8 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví, psychosociální podmínky

- t) Vhodná struktura činností a skladba zaměstnání, stravovací a pitný režim se řídí požadavky psychohygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků. Důraz je kladen na zdravé prostředí užívaných prostor podle platných norem, bezpečné pomůcky, pravidelnou kontrolu prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti, na seznámení účastníků s provozními řády odborných učeben, školních jídelen (výdejen), tělocvičen a sportovních hřišť, dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékařská zařízení a praktickou dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc. Cílem je podpora zdravého tělesného, duševního a sociálního vývoje účastníků. Vychovatelé působí na účastníky hlavně v době po vyučování, kdy se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení ve školních lavicích. Těmto požadavkům je přizpůsoben režim dne ve školní družině.
- u) Za bezpečnost účastníků a poskytnutí 1. pomoci odpovídají všichni zaměstnanci školní družiny. Zaměstnanci jsou seznámeni se zdravotním stavem nebo jinými závažnými skutečnostmi týkajícími se účastníků. Účastníci jsou na počátku docházky přiměřenou formou poučení o bezpečnosti a chování při činnostech školní družiny, o povinnosti řídit se pokyny zaměstnanců, aby nedocházelo k poškození zdraví a ničení majetku. O provedení poučení je pořízen záznam.
- v) Všechna oddělení školní družiny jsou místem klidného prostředí, s příznivým sociálním klimatem, kde převládá otevřenost, partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému. Činnosti jsou plánovány se záměrem vedení účastníků k praktickým činnostem, spoluúčasti na životě školy a školní družiny.

Vytvořená pravidla – Vnitřní řád školní družiny, platí pro všechny účastníky družiny. Každý účastník má stejná práva, možnosti i povinnosti. Nabídka alternativních aktivit je dobrovolná, každý účastník může uplatnit své specifické vlohy a schopnosti.

1.9 Ekonomické podmínky zájmového vzdělávání

- a) Přímé náklady na zájmové vzdělávání jsou hrazeny z prostředků přidělených Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, odboru školství, mládeže a sportu. Mezi tyto přímé náklady patří veškeré náklady vyplývající z pracovně-právních vztahů (platy a náhrady platů, zákonné odvody, další vzdělávání pedagogických pracovníků, cestovné, apod.), dále pak náklady na učební pomůcky, odbornou literaturu apod.
- b) Provozní náklady na činnost školní družiny jsou hrazeny z příspěvku zřizovatele, kterým je Město Český Těšín. Mezi tyto náklady patří náklady na energie, nákup materiálu, vybavení, nákup služeb (telekomunikační, revize, apod.), opravy a udržování a ostatní provozní náklady.

Ve školní družině je stanovena úplata za školské služby ve výši 150,- Kč měsíčně na 1 zapsané dítě. Úplata za příslušný kalendářní měsíc je splatná do patnáctého dne příslušného kalendářního měsíce a její úhrada je možná hotovostním nebo bezhotovostním platebním stykem. Ostatní podmínky úplaty jsou stanoveny v Organizační směrnici 6/2014 č.j.: Ř/147/2014 ze dne 27. 11 2014 Vnitřní předpis o úplatě za vzdělávací a školské služby, ve znění pozdějších dodatků.

2 Cíle, obsah a časový plán zájmového vzdělávání

- a) Cíle a obsah zájmového vzdělávání jsou stanoveny pro každé pracoviště školní družiny samostatně. Cíle a obsah zájmového vzdělávání školních družin jsou zpracovány jako příloha k tomuto školnímu vzdělávacímu programu
- b) Školní vzdělávací program nabývá platnosti dnem jeho vydání. Cíle a obsah zájmového vzdělávání, které tvoří samostatné přílohy k tomuto školnímu vzdělávacímu programu, budou vždy aktualizovány a znovu vydány jako příloha k 1. dni příslušného školního roku.

3 Klíčové kompetence

ROZVÍJENÉ KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

1. Kompetence k učení: účastník si vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, samostatně pozoruje a experimentuje, kriticky posuzuje a vyvozuje závěry, poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok, plánuje si své učení.
2. Kompetence k řešení problému: účastník vnímá nejrůznější problémové situace ve školní družině i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, nachází shodné znaky, samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, ověřuje si prakticky správnost řešení, osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných problémů, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.
3. Kompetence komunikativní: účastník formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se souvisle a výstižně, naslouchá promluvám jiných lidí, rozumí jim, účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje, rozumí různým typům textů a záznamů, gestům, zvukům, reaguje na ně, využívá komunikativní dovednosti k vytváření vztahů.
4. Kompetence sociální a personální: účastník účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, podílí se na utváření příjemné atmosféry, přispívá k

upevňování dobrých mezilidských vztahů, přispívá k diskuzi v malé skupině i debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování.

5. Kompetence občanské, činnosti a pracovní: respektuje přesvědčení druhých lidí, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, přistupuje k výsledkům své činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, využívá získané poznatky v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání.

6. Kompetence k naplnění volného času: rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času, vybírá přiměřené aktivity ke kompenzaci zátěže, vytváří si návyky zdravého životního stylu, plánuje, organizuje a řídí svůj volný čas, rozvíjí své zájmy a záliby, umí odmítnout nevhodné aktivity, umí vhodně relaxovat, rozvíjí si nadání, seberealizují se.

4 Hodnocení účastníků zájmového vzdělávání

Hodnocení účastníků zájmového vzdělávání vzhledem k dosahování cílů:

Hodnocení je vždy podnětné a optimistické, poskytuje účastníkům zpětnou vazbu, vede k poznání svých rezerv a možností.

Příloha č. 1) Cíle a obsah zájmového vzdělávání